

Nakon što je projekt plinske kombi-kogeneracijske elektrane i reverzibilne hidroelektrane na Perući ušao praktički u posljednju fazu prije realizacije – fazu javne rasprave i procjene utjecaja na okoliš – na noge su se digli protivnici gradnje planiranih pogona.

U intervjuu za Slobodnu Dalmaciju, fizičar Mislav Cvitković s Instituta "Ruđer Bošković" nabrojio je argumente protiv: navodi sporna tumačenja o utjecaju na okoliš, upozorava na to da je i Institut demantirao sudjelovanje u izradi studije, kao i sporne ekonomske elemente projekta.

Andreja Pavlović Hauska, glasnogovornica tvrtke MCC koja razvija projekt, napominje kako je bila riječ o pojašnjenju, a ne demantiju od strane IRB-a, te da IRB ne dovodi u pitanje samu studiju:

- Istina je da je Institut "Ruđer Bošković" reagirao. Dr. sc. Tarzan Legović angažiran je na izradi Modela miješanja rashladne vode u jezeru Peruća. Institut "Ruđer Bošković" želio je pojasniti da njegov angažman, iako je on tada bio njegov zaposlenik, treba promatrati kao angažman neovisnog stručnjaka u vrlo uskom znanstvenom području.

To, po svemu sudeći, nije bilo dovoljno precizno definirano prigodom angažiranja dr. sc. Tarzana Legovića, zbog čega su moje pojedine izjave ili izjave dr. sc. Ivana Vučkovića mogle biti protumačene na pogrešan način, što nam nikako nije bila namjera. Ispričavam se Institutu "Ruđer Bošković" s kojim smo, vjerujem, u međuvremenu razjasnili sva otvorena pitanja, pa tako i da sve javne istupe Mislava Cvitkovića, koji je također zaposlenik Instituta "Ruđer Bošković", trebamo gledati na isti način kao na angažman dr. sc. Tarzana Legovića. On je u mišljenju koje je poslao svim medijima spomenuo i Institut "Ruđer Bošković", zbog čega smo željeli razjasniti u čije ime on istupa, svoje osobno ili svoje matične ustanove, to više što je u njemu značajno izišao iz vrlo uskog znanstvenog područja. Pokazalo se da Institut "Ruđer Bošković" ne dovodi u sumnju stručnost studije utjecaja na okoliš niti se od nje ograđuje, jer je dr. Tarzan Legović bio angažiran kao neovisni stručnjak.

Kakav je vaš komentar na tvrdnje da je studija utjecaja na okoliš izrađena na temelju manjkavih ili lažnih podataka ili njihovim pogrešnim tumačenjem?

- To je otprilike isto kao da se kaže da su, na primjer, stručnjaci poput akademika Ferde Bušića, dr. sc. Tarzana Legovića, diplomiranog inženjera fizike, ili prof. dr. sc. Jadranke Mustajbegović pristali sudjelovati u iznošenju manjkavih ili lažnih podataka ili njihovu pogrešnom tumačenju. Ili da je dr. sc. Stjepan Mišetić, koji je kontrolirao sadržaj studije, pristao svojim potpisom jamčiti za studiju koja nije stručno utemeljena. Ili da su članovi Povjerenstva pristali poslati na javnu raspravu studiju koja nije stručno utemeljena i cjelovita.

Kada se iznose ovako teške optužbe, treba biti svjestan i mogućnosti da će se za njih tražiti i

dokazi, pogotovo ako se to radi paušalno i sa svjesnom namjerom da se u javnosti izazove strah i otpor prema izgradnji bilo kojeg novog elektroenergetskog projekta. Treba zaista imati hrabrosti izlaziti toliko iz vrlo uskog znanstvenog područja i tvrditi da je kombi-kogeneracijska plinska elektrana ekološka bomba i nova velika krađa hrvatskih građana. Dio protesta odnosi se i na činjenicu da je visoka kogeneracija u Zakonu o obnovljivim izvorima, odnosno da su za ovu vrstu proizvodnje predviđeni poticaji kao i za obnovljive izvore energije. Kako komentirate tvrdnje da je inače proizvodnja struje iz plinskih elektrana neisplativa?

- Visokoučinkovita kogeneracija se spominje i u svim prethodnim zakonima o obnovljivim izvorima, pa tako i u zadnjem Zakonu o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji od 10. rujna 2016., koji je na snazi od 1. siječnja ove godine.

Plinska elektrana Peruča je projektirana kao kombi-kogeneracija radi boljeg stupnja iskorištenja plina kao pogonskoga goriva. Naime, toplina koja se razvija u plinskoj turbini koristi se za pogon parne turbine i stvaranje dodane snage kod proizvodnje električne energije u kombi-procesu te za grijanje staklenika. Iskoristivost u kombi-procesu je između 58 i 60 posto, a korištenjem topline za staklenike ona se povećava za dodatnih 10 posto. U razvoju projekta nismo nikad računali na povlaštene tarife. Naša studija isplativosti temelji se na tržišnim cijenama, tj. na spot cijenama slovenske i austrijske burze.

Općenito bi trebalo znati da je u zapadnoj Europi zadnjih godina zatvoren velik broj elektrana, ali ne samo plinskih. Veliki kapaciteti plinskih elektrana, elektrana na ugljen, kao i nuklearnih elektrana, zatvoreni su dijelom zbog prekapacitiranosti tržišta koje je dovelo do sniženja cijena, a dijelom jer su im tržišno mjesto uzele nove efikasnije termoelektrane. Za razliku od područja Njemačke, Austrije i Češke, Hrvatska i šira regija su potkapacitirani i neto uvoznici električne energije.

U Hrvatskoj i široj regiji kapaciteti plinskih elektrana su praktično zanemarivi, iako bi se plinske elektrane trebale koristiti kao komplementarni izvor vjetroelektranama i sunčanim elektranama u razdoblju do 2050. godine u Europi. U Europi i šire se tržišni uvjeti stalno mijenjaju, pa tako i profitabilnost pojedinih vrsta elektrana. Profitabilnost projekata plinskih elektrana već odavno se ne temelji na prodaji bazne električne energije, nego na prodaji u satima s visokim cijenama, pružanju usluge rezerve, energije uravnoteženja i ostalih usluga. Kolika bi bila godišnja proizvodnja električne energije, kolika je predviđena snaga plinske elektrane, tko su zainteresirani investitori i u kojoj je fazi projekt?

- KKPE Peruča projektirana je za proizvodnju 450 MW električne energije i 50 MW toplinske. Dimenzionirana je maksimalno 7000 radnih sati godišnje i na toj je pretpostavci rađena i studija utjecaja na okoliš.

Međutim, studija isplativosti pokazuje da ćemo optimalne financijske rezultate postići s režimom rada između 4000 i 5000 radnih sati godišnje te će utjecaj na okoliš kroz smanjeni režim rada biti smanjen. S obzirom na predizbornu atmosferu u kojoj se našao projekt "Vis Viva", i to zbog korištenja plina kao izvora energije, koji je prihvatljiv u Istri, svi stručnjaci koji su angažirani na projektu motivirani su dati stručno utemeljene i cjelovite odgovore na sve primjedbe i pitanja javnosti. U daljnjim koracima čeka nas veliki posao jer ćemo se i te kako potruditi da još više unaprijedimo kvalitetu studije, što je zapravo i smisao procjena utjecaja na okoliš.

izvor: slobodnadalmacija.hr